

De la Haye NAAR DE HAAIEN

In een krappe cockpit ondersteboven het water in. Verslaggeefster Mylène de la Haye ondergaat een *powerboat crash training* en komt haar angstduivel tegen. “Rustig blijven? Sorry hoor, maar da’s geen optie.” TEKST MYLÈNE DE LA HAYE FOTO’S COR KUYVENHOVEN

Eerst even droog oefenen.

Het is koud en donker op de zanderige bodem van deze Vinkeveense plas. Ik lig ondersteboven in een benauwde, krappe cockpit die normaal op een *powerboat* bevestigd zit. Het water stroomt met golven m'n neus binnen en de gesloten integraalhelm op m'n hoofd beneemt elk zicht. Om een crash met een *powerboat* te simuleren, ben ik zojuist met cockpit en al vanaf de kade het groenige water ingeduwd. Nu moet ik mezelf zien te redden uit deze polyester onderwatervoodskist. Het oversized reddingsvest wil naar boven en drukt me nog steviger tegen de bodem van de cockpit aan. De gesloten helm werkt claustrofobisch. Dat ik het niet naar m'n zin heb, is een understatement. Het koude water sijpelt via m'n nek m'n wetsuit binnen. Mijn instructies zijn dat ik, nadat ik de bodem heb bereikt, een paar tellen moet wachten en dan rustig de cockpit uit moet kruipen. Maar niemand heeft gezegd hoeveel water je neus in stroomt als je ondersteboven in het water ligt. Rustig blijven? Sorry hoor maar da's geen optie. Fuck rustig, ik moet naar boven en wel zo snel mogelijk. De situatie waarin ik me bevind, heb ik volledig te danken aan Cor Kuyvenhoven, onderwaterfotograaf en avonturier. Cor

is een stoer figuur die in de donkere, ijsskoude Noordzee naar wrakken duikt en daar prachtige foto's van maakt. Zo nu en dan belt hij Panorama als hij weer een spannend reportage-idee heeft dat zich onder water afspeelt. Deze keer leek het Cor wel aardig dat Mylène, 'omdat die toch voor de duvel en z'n moeder niet bang is', een *powerboat crash training* zou ondergaan. Ik zei iets te snel ja. Aangezien ik niet bang ben onder water, ooit een – inmiddels verlopen – duikbrevet heb gehaald en redelijk koelbloedig ben, zag ik het probleem niet zo. Dat de combinatie kou, onderwater,

ondersteboven, geen lucht, geen zicht en geen ruimte een claustrofobische doodsanangst bij me teweeg zou brengen, wist ik toen nog niet. Dat weet ik nu.

Spectaculair over de kop

Powerboat racen is een jonge sport in Nederland, door jonge mensen beoefend. Het bestuur, o.a. bestaand uit Huib Steur, mijn instructeur van vandaag, organiseert zo'n zes wedstrijden per jaar voor de slechts dertien *powerboat racers* die ons land rijk is. In Nederland racet men in twee klassen: de T250 klasse en de GT30 klasse. Het zijn dus niet die supersnelle Formule 1 en 2 boten die we in rampprogramma's op SBS6 altijd spectaculair over de kop zien vliegen. T250 is de instapklasse waarmee de jeugd, vanaf 12 jaar, begint en de GT30 klasse is wat zwaarder en bereikt topsnelheden van zo'n 80 km. per uur. De oudste piloot van ons land is Mart Bokslag (24) en hij is mijn andere instructeur van vandaag. Mart racet al in snelle bootjes vanaf z'n 10de. Om z'n racelicentie te behouden, moet hij elk jaar een *powerboat crash training* met goed gevolg afleggen. Mart is gedurende z'n hele carrière pas één keer omgeslagen, dus hij heeft veel vaker gesimuleerd dan dat hij werkelijk door een crash ondersteboven onder water belandde. Bij aankomst bij de Vinkeveense plassen staat het team op me te wachten, de losse oefencockpit op het gras naast

Over de kop ondersteboven de plomp in.

Plons.
En nu rustig
blijven...

Geopende starre ogen achter het vizier van een helm, zuurstofgebrek, blauwe lippen, vissen die vreten aan oogleden, dood, ontbinding, NIET INADEMEN, eruit, eruit, eruit, ERUIT

de kade. Het lichtblauwe ding lijkt een beetje op een Donkervoort-racewagentje zonder wielen, klein en smal. "We gaan het eerst eens droog oefenen," zegt Huib. Ik ga in de cockpit zitten en kom nauwelijks boven de rand uit. "Om eruit te komen, trek je jezelf aan het stuur omhoog en verlaat dan aan de voorkant de cockpit," legt Huib uit. "Neem je tijd. Wacht een paar tellen als je op de bodem bent, zodat je je kunt oriënteren en ga er dan rustig uit." Ik probeer me aan het stuur omhoog te trekken maar de ruimte is zo krap dat het nauwelijks lukt. "Vind je dit al krap?" zegt Mart. "Wacht maar tot je het reddingsvest aan hebt." O shit, een reddingsvest? In die dingen kun je je helemaal niet bewegen. Huib duwt de cockpit om zodat hij op z'n kant in het gras ligt. "Kijk, zo ga je het water in." Ik probeer me, op m'n zij liggend over het stuur heen eruit te trekken. Het gaat moeizaam. Duiker Etienne Otterspeer is veiligheidscoördinator van het reddingsteam van Powerboat Holland. Hij draagt, samen met zijn tienkoppige team, zorg voor de veiligheid van de piloten tijdens *powerboat*-evenementen. Vandaag gaat hij samen met teamgenoot Scott van Zeijl onder water erop toezien dat er van deze dag ook daadwerkelijk een

reportage in Panorama zal verschijnen. Als fotograaf Cor, Etienne en Scott zich in het opmerkelijk heldere water van de Vinkeveense plassen laten zakken, is het tijd voor actie. Piloot Mart Bokslag doet het eerst een keer voor. De cockpit wordt op scherp gezet langs de kade. Mart, gekleed in een race-overal, raceschoenen, reddingsvest en integraalhelm, wurmt zich erin. Hij is een stuk groter dan ik en kan niet of nauwelijks bewegen. Dat verontrustende feit lijkt hem volledig koud te laten. Huib telt af: "Eén, twee, drie." Met een klein duwtje kiepert hij Mart het water in. De cockpit kantelt en zinkt als een baksteen. Zo'n vijf seconden later komt Mart rustig boven. "Weet je wat belangrijk is?" zegt hij terwijl hij druipend de kade opklimt. "Eerst je helm laten leeglopen en dan pas ademen." Fijn Mart. Daar was ik zelf nooit opgekomen.

Dat goedbedoelde, sussende zinnetje

Even later balanceer ik op het randje van de kade, het koude water – aan de kant slechts 1.80 meter diep – links

naast me. Het te grote reddingsvest duwt mijn zware, van binnen doorweekte integraalhelm naar boven waardoor de band spant onder m'n kin. Ik ben benauwd. Claustrofobie ken ik niet, maar de wetenschap dat ik in dit veel te krappe ding kopje-onder ga, doet ademhaling en hartslag op hol slaan. "Wacht even jongens, even rustig worden," zeg ik. "Dit is enger dan ik dacht." Mart zegt: "Gewoon rustig blijven, het komt wel goed." Oei, en daar hou ik niet van. Dat goedbedoelde, sussende zinnetje 'het komt wel goed'. Mensen die dat zeggen, zijn er volgens mij helemaal niet van overtuigd dat 'het wel goed' komt. Ik probeer vanuit m'n buik te ademen. Het lukt niet. M'n adem zit vlak onder m'n keel en ik heb het longvolume van Kabouter Plop. Dat wordt voorlopig niet beter en daar gaan we ook niet op wachten, want dan staan we hier morgenochtend nog. "Oké mannen, laten we 't niet langer uitstellen," zeg ik, "het komt wel goed." Kijk, dat bedoel ik nou. Nu zeg ik het zelf, maar ik geloof er geen bal van. "Duw jezelf met je benen klem in je stoel zodat je stabiel zit als je het

Duiker Etienne houdt de wacht.

water raakt," zegt Huib. "Mag het vizier van m'n helm open?" vraag ik. Het is benauwd in die dichte pot. "Nee, dan kan hij stuk gaan." zegt Mart streng. Hij en Huib gaan naast me staan. Huib telt af: "Eén twee..." Ik duw mezelf diep in m'n stoel en neem een hap lucht, maar de drie komt niet. Fotograaf Cor moet nog iets bijstellen aan z'n camera. Even hou ik heel veel van mijn onderwaterfotograaf. Dat duurt niet lang. "Oké, Cor geeft een teken, daar gaan we. Eén, twee, drie..."

BAM, een doffe knal. Ik zink snel naar de bodem en ben direct in vliegende paniek. De seconde voordat ik in actie kom, duurt een eeuwigheid. Ik zie niks, m'n helm stroomt vol water, m'n neus ook, dit voelt luguber, NIET INADEMEN NU, het is donker en koud, ik zit klem,

Pas inademen als de helm is leeggelopen.

krijg geen lucht, dit wordt een zeemansgraf, geopende starre ogen achter het vizier van een helm, zuurstofgebrek, blauwe lippen, vissen die vreten aan oogleden, dood, ontbinding, NIET INADEMEN, eruit, eruit, eruit, ERUIT. Ik geef zo'n harde ruk aan het stuur dat ik mezelf uit de cockpit torpedeer en binnen twee seconden boven ben.

"Rustig, rustig," hoor ik Mart zeggen. "Geen bellen blazen in je helm." Waarom doet die rothelm er twee keer zo lang over om leeg te lopen dan om vol te lopen? "Rustig maar, rustig," blijft Mart herhalen. Eindelijk is er lucht. Ik kan alleen maar piepend inademen, maar nog steeds voelt het alsof ik stik. Sinds wanneer ben ik aan het hyperventileren geslagen? Ik ruk de helm van m'n hoofd. Fuck, fuck, fuck, wat heb ik dit onderschat. Vloekend sta ik even later op de kade. Woest op mezelf dat ik zo redeloos bang was. Het slaat nergens op. Het water is maar 1.80 meter diep en er zwemmen drie ervaren kikvorsmannen om me heen die waken over mijn welzijn. Mart onderdrukt z'n leedvermaak met

moeite: "Wat had ik nou gezegd?" grinnikt hij. "Eerst helm leeg, dan ademen." Nog steeds woest en vol adrenaline kijk ik de jonge waaghals aan. "Dat kan inderdaad beter," zeg ik. "Waar wachten we op? Hup, nog een keer in dat klote-ding!"

Dramaqueen

Nog twee keer laat ik me daarna zijdelings het water induwen en als Mart vervolgens demonstreert hoe je een

over-de-kop-crash simuleert, ziet dat er zo spectaculair uit dat ik dat ook wil meemaken. Dus hier zit ik dan, klaar voor m'n laatste crashoefening van vandaag. De cockpit staat met z'n kont naar het water. Een beetje bibberend zet ik

me schrap. Huib en Mart tillen de punt omhoog totdat m'n lekke onderzeeër in een hoek van 90 graden op het randje van de kade staat. Na het bekende 'één, twee, drie' ga ik achterstevoren, onderstevoren het water in. Deze keer heb ik wel de koelbloedigheid een paar seconden te wachten. Iets te lang naar de smaak van Etienne, want ineens voel ik zijn dwingende hand op m'n schouder. Ik trek mezelf aan het stuur de cockpit uit en kom redelijk rustig boven. Geen paniek meer of visioenen van blauwe lippen en weggevreten oogleden. Op de kade bekijkt Mart me met pretogen. Ik zie eruit als een verzopen kat, maar wel eentje die haar angstduivel heeft overwonnen. "Zie je wel?" zegt hij. "Je was gewoon de dramaqueen aan het spelen. Je hoeft echt maar drie dingen te onthouden: kalm blijven, rustig naar boven zwemmen en pas inademen als er geen water meer in je helm zit. Hoe moeilijk kan het zijn?" •

Ook een Powerboat-race zien? Ga dan zondag 25 augustus naar de Bosbaan in het Amsterdamse bos. Meer info: www.powerboatholland.nl

Powerboat-piloot Mart:
"Je bent gewoon een dramaqueen."